

Uppdrag till Folkhälsomyndigheten att identifiera åtgärder för att minska risken för luftvägsbesvär hos barn

Regeringens beslut

Regeringen ger Folkhälsomyndigheten i uppdrag att ta fram en kunskapsöversikt om faktorer som kan påverka uppkomst av luftvägsbesvär, inbegripet luftvägsinfektioner, hos barn, i relation till luftkvalitet inomhus i förskolor och skolor. Uppdraget ska utgå från tidigare uppdrag att revidera kunskapsöversikten Smitta i förskolan (S2022/02803, S2023/02370) samt fokusområdet om inomhusmiljö och egenkontroll i förskola och skola i den nationella strategin för miljöbalkstillsynen.

Folkhälsomyndigheten ska sammanställa aktuellt kunskapsläge, identifiera eventuella kunskapsbrister och ge förslag på åtgärder för att främja det fortsatta nationella arbetet inom området. Folkhälsomyndigheten ska också beskriva kunskapsläget för föroreningars påverkan på respiratorisk hälsa hos barn och, om möjligt, hur denna påverkar risken att insjukna i luftvägsbesvär, och mer specifikt luftvägsinfektioner, hur inomhusluft påverkas av utomhusluft samt hur material, inredning, fukt och mögel påverkar luftkvalitet inomhus.

Kunskapsöversikten ska även innefatta kunskapsläget om och effektiviteten av luftrenande metoder, såsom ventilation och luftrenare, liksom deras inverkan på luftkvalitet och risken för att drabbas av luftvägsinfektioner och andra luftvägsbesvär. Uppdraget innefattar även att belysa möjliga synergier av olika åtgärder ur ett samhällsperspektiv, både vad gäller hälsovinster av åtgärder i miljön och samhällsvinster med en friskare förskola och skola.

I uppdraget ingår även att göra en internationell utblick och inhämta information från nordiska och andra relevanta länder om hälsofrämjande, förebyggande och luftrenande projekt och åtgärder som har bäring på luftvägsbesvär och luftvägsinfektioner.

Folkhälsomyndigheten ska senast den 15 februari 2025 lämna en skriftlig redovisning av uppdraget till Regeringskansliet (Socialdepartementet).

För uppdraget får Folkhälsomyndigheten under 2024 använda 2 000 000 kronor som ska redovisas mot det under utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg för budgetåret 2024 uppförda anslaget 1:6 Bidrag till folkhälsa och sjukvård, anslagsposten 18 God vård och folkhälsa.

Medlen betalas ut engångsvis efter rekvisition till Kammarkollegiet senast den 1 december 2024.

Medel som inte har använts för avsett ändamål ska återbetalas senast den 31 mars 2025 till Kammarkollegiet. Vid samma tidpunkt ska en ekonomisk redovisning av använda medel lämnas till Kammarkollegiet.

Redovisning, rekvisition och återbetalning ska hänvisa till diarienumret för detta beslut.

Ärendet

Det finns ett samband mellan förekomst av hälsoproblem och brister i vår inomhusmiljö. Världshälsoorganisationen (WHO) har bedömt att det finns tillräcklig evidens för ett samband mellan fukt/mögel och luftvägsbesvär samt försämring av astma hos både barn och vuxna. Det finns också ett ökat samband mellan luftvägsinfektioner hos barn och bristfällig inomhusmiljö.

Spridning av luftvägsinfektioner i förskole- och skolmiljö är mycket utbrett och de preventiva åtgärder som förespråkas, såsom handtvätt, kan behöva utökas. För att ändamålsenliga åtgärder ska kunna vidtas är det viktigt att det finns en tydlig dokumentation av sambanden i en svensk kontext. Forskning

på luftrenande metoder, såsom ventilation och luftrenare, har utförts i liten omfattning och det finns ett behov att se över deras inverkan på luftkvalitet och risken för att drabbas av luftvägsinfektioner och andra luftvägsbesvär.

På regeringens vägnar

Jakob Forssmed

Vendela Bergfeldt

Kopia till

Finansdepartementet, BA, OFA/SFÖ

Klimat- och näringslivsdepartementet/KL

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet, LB/DL

Kammarkollegiet